

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi vankeuslain, tutkintavankeuslain ja puolustustilalain 9 §:n muuttamisesta (HE 53/2025 vp)

Asiantuntijalausunto

Eduskunnan lakivaliokunta 10.6.2025

Yksikönpäällikkö Miia Tolvi, Huittisten vankila, Rikosseuraamuslaitos

Yksikönpäällikkö Annika Finnberg, Vantaan vankila, Rikosseuraamuslaitos

Laki vankeuslain ja tutkintavankeuslain muuttamiseksi

- Asiantuntijat katsovat, että esitetyt muutokset (HE 53/2025 vp) ovat kokonaisuutena arvioiden perusteltuja.
- Esteenä avolaitokseen sijoittamisen osalta toisen vangen tai muun henkilön turvallisuuden vaarantamisen lisääminen on perusteltua, sillä tällä tavoin voidaan kiinnittää nykyistä paremmin huomiota vangen vaarallisuuteen ja rikostaustaan sijoittamispäätöstä tehtäessä.

Laki vankeuslain ja tutkintavankeuslain muuttamiseksi

- Varmuusosastolle sijoittamisen edellytyksiä koskevat muutosehdotukset ovat perusteltuja ja mahdollistavat aiempaa paremmin sen estämisen, että vanki jatkaa ammattimaista rikollista toimintaa tai vakavasti vaarantaa vankilan järjestystä ja turvallisuutta taikka toisen vangin tai muun henkilön turvallisuutta vankilassa.
- Varmuusosastolle sijoitetun vangin keskustelun kuunteleminen ja tallentaminen on perusteltua niin valvotun tapaamisen, kuin lapsen tapaamisen osalta, sillä lapsen tapaamisessa voi lapsen iästä ja kehitystasosta riippuen olla mukana täysi-ikäinen saattaja/hooltaja.
- Varmuusosastoa koskevat muutosehdotukset tutkintavankeuslakiin ovat kokonaisuutena arvioiden perusteltuja ottaen huomioon, että myös tutkintavankeihin liittyy sellaisia turvallisuusriskejä sekä rikollisen toiminnan jatkamiseen ja ammattimaiseen rikollisuuteen kytkeytyviä seikkoja, jotka tulee voida huomioida myös tutkintavankeusaikana.
- Asiantuntijat pyytävät huomiomaan sen, ettei videoyhteydellä tapahtuvan tapaamisen kuuntelu ja tallentaminen ole mahdollista varmuusosastolle sijoitettujen osalta ehdotettujen säästöjen nojalla.

Laki vankeuslain ja tutkintavankeuslain muuttamiseksi

- Puhelun kuuntelemista ja tallentamista koskevan päätösvallan osalta päätöksen tekeminen 14 päivän määräajaksi on perusteltua, sillä päätöksen tekeminen ennen puhelun tosiasiallista toteutumista on päivittäisessä operatiivisessa toiminnassa ajallisesti äärimmäisen haastavaa, toisinaan jopa mahdotonta. Ohjauksen tai valvonnan esimiestehtävissä toimivan virkamiehen lisääminen päätösvaltaiseksi on päivittäisen operatiivisen toiminnan näkökulmasta perusteltu ehdotus.
- Voimakeinojen käyttöä koskevan 6 §:n 1 momentin 4 kohdassa tulisi ulkopuoliseen laitokseen sijoitetun vangin lisäksi huomioida opintoluvalla ja siviilityöluvalla olevat vangit sekä ulkopuoliseen toimintaan sijoitetut vangit (kiinni ottaminen ja vankilaan toimittaminen)